

Õunad jäävad ussideta

Ain Kallis,
klimatoloog

► Öökülm mais jätab õunad ussideta, ütleb eesti vanasõna. Kui möödunud lehekuul oli miinuskraade õhus vaid paaril ööl, siis kuu teisel poolel krõbises hallast valge rohi tunde õige mitmel hommikul. Põlvamaal ulatas külm kolmeteistkümnendal kuupäeval tammelehti võtma isegi sülla kõrguselt. Selles suhtes läks vanasõna – kui jüri toob roheline, sööb mari selle ära – täkkesse.

Suve moodi oli mai esimene päev, vähemalt Lõuna-Eestis, kus õhutemperatuur ületas 25 soojakraadi. Volbriööl oleksid Tartu tudengid vabalt võinud deklameerida inglaste vemmälvärssi: “Hurray! hurray!/ the first of May!/ Outdoor sex/ begins that day!”

Kuu esimene kümmepäevak oli lõuna pool üle 4° tavalisest soojem, teine normi kohane, viimane aga üle mõistuse jahe ning tuuline. Puudus vaid lumesadu (mai lõpul on vahel lumi maas olnud).

Talve tunnet süvendasid nädalaid puudel püsinud kastanite õieküünlad. Üks tuttav kurtis: “Kui neid sireleid poleks, ei oleks kevade tunnet üldse!” – “Püsivad jah, nagu kartulid maas, ei idane ega mädane!”, nõustus talumees.

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi agrometeoroloogid olid mai keskmise õhutemperatuuri välja arvutanud, siis selgus, usu või mitte – Eesti keskmine tuli normist isegi 0,7 kraadi kõrgem: 10,1°C. Vihma sadas terake alla tavalise koguse – 42 mm, kuivem aeg oli mai algus.

Milline oli kevad? Kuigi suvi, ei kalendriline ega klimatoloogiline pole kätte jõudnud, võiks kevadkuudest teha lühikokkuvõtte. Kõik nad olid normist soojemad, isegi märts, mis osutus tänavu “tavalistest talvekuudest” – detsembrist ja jaanuarist – külmemaks. Kevad Tartumaal oma 5,4 kraadiga oli lämmim pikaajalisest sesooni keskmisest tervelt ühe pügala võrra. Tartu 136-aastases vaatlusreas on kõige palavamad olnud kauged 1921. ja 1920. a. kevaded (8,2 ja 7,8°).